

Prof. Dr. Sudi APAK

Beykent Üniversitesi
İ.İ.B.F. Öğretim Üyesi

Damla BARLAS PIRILDAK

Doğuş Üniversitesi
Doktora Öğrencisi

Yunanistan Ekonomik Krizi ve Etkileri' ne İlişkin Değerlendirme

Özet

Bu çalışmada, Yunanistan' da ortaya çıkan ekonomik krizin nedenleri ve etkileri incelenmiştir. Ayrıca Türkiye-Yunanistan ilişkileri ve Yunanistan' ın Euro bölgesinden ayrılması durumuna ilişkin bir değerlendirme yapılmıştır. Yunan ekonomisi büyümenin ve kamu maliyesinin ağırlıklı olarak dış borçlanmayla finanse ettiğinden ve dış borçlanma sonucu elde edilen kaynakların doğru yatırımlara yönlendirilemediğinden kriz kaçınılmaz olmuştur. Yunanistan' da yaşanan kriz sonucu Yunanistan' ın Euro bölgesinden çıkacağı gündeme gelmiş ve bunun olası etkilerine değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yunanistan, Yunanistan Borcu, Ekonomik Kriz, Kurtarma Paketi, Türk-Yunan İlişkileri

An Evaluation on the The Greek Crisis and Its Impacts

Abstract

In this study, the reasons and possible effects of the Greek crisis are analyzed. In addition, Turkish-Greece relations and whether Greece leave the Euro Zone situation are evaluated. Greek economic growth and public finances mainly financed by foreign borrowing and the crisis is inevitable because of the resources which obtained from foreign borrowing, can not be routed to the correct investments. Greece leave the Euro Zone come up as a result of crisis and its possible effects are mentioned.

Key Words: Greece, Greek Dept, Economic Crisis, Bailout, Turkish-Greek Relationships

Giriş

Balkan Yarımadasının güneyinde, kuzeyinde Arnavutluk, Makedonya ve Bulgaristan, doğusunda Türkiye, güneydoğusunda Ege Denizi, güneyinde Akdeniz ve batısında Adriyatik Denizi ile çevrili olan Yunanistan önemli oranda denizcilik ve turizm gelirlerine sahip bir ülkedir.

Yunanistan Avrupa Birliği (AB)' ne sınırı olmayıp AB üyesi olan tek ülkedir. AB'ye üye olduğunda GSYİH ve diğer ekonomik göstergeler açısından diğer ülkelere kıyasla zayıf bir ekonomiye sahipti. Yunan ekonomisi bütçe açığı ve kamu borçlarının yüksekliği, kamu sektörünün hacmi, piyasaların düşük rekabet gücü ve yabancı yatırımların azlığı gibi sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır. Bu nedenle, uluslararası mali piyasalarda ortaya çıkan ve zamanla reel ekonomiyi de içine alan küresel ekonomik kriz Yunanistan'ı önemli ölçüde etkilemiş olup, bütçe açığı sürdürülebilir olmaktan çıkmıştır (www.mfa.gov.tr).

Ayrıca Yunanistan geçmişte yabancı sermayenin ilgisinin az olduğu bir ülkedir. Yunanistan'a yabancı sermaye ilgisinin az olmasına; AB'nin büyük pazarlarına coğrafi uzaklığı, pazarın küçük olması, ulaşım ağının yetersizliği, bürokratik işlemlerin uzun sürmesi, işgücü maliyetleri, sendikaların gücü ve son olarak stratejik olarak adlandırdıkları sektörlerde korumacı yaklaşımları neden olarak gösterilebilir (www.ekonomi.gov.tr).

Yunanistan'ın temel ekonomik göstergelerinden Ek 1' de Tablo 1 ve Tablo 3'te sunulan GSYİH ve Ek 2' de Şekil 1' de sunulan dış borcu incelendiğinde, GSYİH' nin 2008' den sonra yıllar itibarıyla azaldığı, tarım, sanayi ve ticaret sektörlerinde daralma yaşandığı ve dış borcunun ise yıllar itibarıyla arttığı görülmektedir. Bu olumsuzluklara ek olarak işsizlik oranı da incelendiğinde 2008' den itibaren artarak % 30 seviyelerine yaklaşmıştır (Ek 1-Tablo 2).

1. Yunanistan'da Kriz Yaşanmasının Nedeni

Yunanistan'ın AB ile tarihsel ilişkisi 1961 yılında imzalanan serbest ticaret anlaşması ile başlamıştır. 1974'te Türkiye'nin Kıbrıs Harekatı'nın bir sonucu olarak Yunanistan, kuvvetlerini NATO' nun askeri komuta yapısından çekse de 1980' de Türkiye'nin iş birliği ile geri döndü.

Yunanistan, 1981'de AB' ye üye olup 2001' de Euro Alanı' na ekonomik yeterliliğine ilişkin yapılan tartışmalara rağmen dahil olmuştur. Bununla beraber Türkiye' nin AB' ye adaylık sürecini 1999 Helsinki AB Konsey Zirvesi' ne dek veto etmiş daha sonra Türkiye' nin adaylığına destek vermiştir. Yaşanan bu tarihsel gelişmeler Yunanistan-AB arasındaki ilişkilere yön vermekle birlikte aynı zamanda Türkiye-Yunanistan-AB ilişkilerini de etkilemiştir.

2007 yılında ABD'de başlayan kriz zamanla Avrupa'ya da yayılarak birçok ülkeyi etkileyerek küresel bir bunalıma dönüştü. Kriz öncesi kredilerle borçlanan devletler ciddi bir bütçe açığı ve likidite sıkıntısıyla karşı karşıya kaldılar. ABD' de yaşanan krizin temel nedeni, kar iştahı artan bankaların kredi değerlendirme sürecinde riskleri yeterince ölçmeden kredi vermesidir. Verilen bu kredilerin çoğu konut kredisi olup kredi alanlar konut fiyatlarının sürekli artacağına güvenmiştir. Ancak artan kredi talebine bankalar da kaynak bulmakta sıkıntı çekiyordu. Buna çözüm olarak bankalar ipotek ettiği evleri, varlık teminatlı menkul kıymetleştirerek kaynak yaratmaya çalışmışlardır. Ancak kredi alanlar kredilerinin büyük bir kısmını ödeyemeyince bankalar evlere el koymuş ve buna bağlı olarak ev fiyatlarında düşüş yaşandı. Yaşanan bu gelişmeler hem bankacılık hem de bu çıkarılan varlık teminatlı menkul kıymetleri sigortaladıkları için sigorta sektörüne ciddi zarar vermiştir.

Krizin AB ayağında, ortak para birimi olan Euro'nun kullanılması ve devletlerin para politikalarını belirlemede yaşadığı sıkıntılar söylenebilir. Bu yüzden AB ekonomik sıkıntı yaşayan üyelerin borçlanma maliyetlerini düşürerek uygun kredi vererek krizin olumsuz etkilerini ortadan kaldırmaya çalışmıştır.

Avrupa'da yaşanan bu gelişmelere paralel olarak Yunanistan ekonomisinde büyüme ve kamu maliyesi ağırlıklı olarak dış borçlanma ile finanse edilmektedir. Yunanistan'ın AB'den aldığı sübvansiyonlar, yardımlar ve çok düşük faizli krediler ülke ekonomisinin sürekli ve kesintisiz bir fon akışı üzerinde inşa edilmesine sebep oldu. AB'nin denetimi konusundaki sıkı tavrını Yunanistan'a karşı gösterememesi ve buna bağlı olarak Yunanistan' da üretim yerine devlet fonlarından zengin olmaya yönelik bir eğilim olmasına neden olmuştur.

Bunun bir etkisi olarak da alınan fonların üretime kaynak yaratmada kullanılması yerine fonlardan gelen hazır kaynağın paylaşımına yönelik bir rekabet oluşunca özel sektörde gerileme yaşandı ve sonuç olarak Yunanistan büyüme ve gelişmede AB ülkelerinde alt sıralarda yer aldı. Ekonomide yaşanan durağanlık sonucu girişimcilik ve sanayileşme yaşanan gerileme ve üretimde rekabetin azalmasıyla Yunanistan için kriz kaçınılmaz bir hale geldi. Bu süreçte Yunanistan'ın Ek 1' de Tablo 4' te verilen kamu borç stokunun GSYİH' ye oranı %100'ü aşmış olup, bütçe açığının GSYİH' ye oranı ise %10 seviyelerine çıkmıştır. Bu oranlar kamu borcunun GSYİH'ye oranının %60'ı ve bütçe açığının GSYİH'ye oranının %3'ü aşmaması gerektiği şeklindeki Maastricht kriterlerinin de oldukça üzerindedir.

Ayrıca, yapısal sorunlar da krizin gölgesindeki Yunanistan için tetikleyici unsur olmuştur. Özellikle gerek ulusal gerekse de AB'nin denetim mekanizmalarının etkin bir şekilde işletilememesi piyasada ciddi başıboşlukların ortaya çıkmasına sebep oldu ve bu durum AB fonlarıyla oluşturulan Yunan dış yatırımlarını da gelir getirmez bir hale dönüştürdü. Örneğin, Yunan bankalarının; Yunanistan'ın Balkanlarda başat siyasi güç olma politikasının bir ürünü olarak Bulgaristan, Romanya, Sırbistan gibi ülkelerde yaptığı yatırımlar bir süre sonra zarar eder hale geldi ve bu ülkelerdeki birçok Yunan bankası veya Yunan ortaklı banka kapanmak zorunda kaldı. Yunan girişimlerine karşı artan güvensizliğin sonucu diğer Güneydoğu Avrupa ülkelerinde farklı sektörlerde ortaya çıkan fırsatlar da değerlendirilemeyince ülkenin döviz girdileri oldukça düşük seviyelere geriledi. Bu da Yunanistan'ı krize götüren bir başka neden oldu (www.batitrakya.org).

Yunanistan' da yaşanan bu gelişmelere istinaden Avrupa gündeminde Yunanistan “ekonomik kriz”, “siyasi istikrarsızlık” ve bu olumsuzluklardan kaynaklanan “sosyal problemler” ile birlikte anılmaya başladı. 2009 yılından bu yana yaşanan gelişmelerin bir fotoğrafı çekildiğinde ise Yunan siyasetinin, uygulanan sayısız tasarruf tedbiri ve kurtarma paketlerinin yanı sıra iki defa erken seçim, üç defa bakanlar kurulu değişikliği, 2011 yılında Başbakan Papandreou' nun istifası ve 2013 yılında Demokratik Sol Parti' nin koalisyon hükümetinden çekilmesiyle birlikte birden fazla deprem yaşandığı söylenebilir (Çatır, 2015).

25 Ocak 2015 tarihinde yapılan erken seçim ile Demokratik Sol Parti olan Syriza, Yunanistan'da sadece iktidarı değil aynı zamanda toplumsal bir çöküntüyü de devralmış olup Avrupa siyasetini de etkileyeceği beklenmektedir.

Yunanistan'ın yaşamakta olduğu krizin diğer AB üyesi ülkelere de sıçramasının engellenmesi ve Euro'nun korunması amacıyla, 2010 yılı Mart ayında Yunanistan'a yardım için IMF ile anlaşmışlardır. Bu gelişmeyi takiben, Yunanistan'a AB ve IMF'nin katkısıyla toplam 110 milyar Euro tutarında 3 yıl vadeli birinci kurtarma paketi ve 21.02.2012 tarihinde 130 milyar Euro tutarında ikinci kurtarma paketi tahsis edilmiştir.

Mayıs 2010 tarihinde imzalanan birinci kurtarma paketinde Euro Bölgesi ülkeler 80 milyar Euro ve IMF 30 milyar Euroyu karşılamış olup, bu tarihe kadar bir ülkenin kurtarılması için hazırlanan en büyük paket olmuştur.

Birinci kurtarma paketinde Yunanistan borcunun GSYİH' ya oranı 2010 yılı için %133,2'den 2011 yılı için 145,2' ye, 2012 yılında yüzde 148,7' ye ve 2013 yılında da yüzde 149,2' ye çıkması öngörülüyor. Borcun GSYH'ye oranının 2014 yılında ise gerileyerek yüzde 146,1' e inmesi beklendi (Ardagna ve Caselli, 2014). Ayrıca Almanya'nın, Euro Bölgesi'nin vereceği 80 milyar Euro'nun yaklaşık 22,4 milyar Euro'luk kısmını, Fransa'nın ise 16,8 milyar Euro'luk kısmını karşılayacağı belirtilmiştir.

Şubat 2012 tarihinde imzalanan ikinci kurtarma paketi ise aşağıda verilen üç şartı içermektedir:

- Avrupa komisyonu, IMF ve Avrupa Merkez Bankası' ndan oluşan AB Troykası ile Yunan Hükümeti arasında uzlaşılan ekonomi kurtara programının Yunan Parlementosu tarafından onaylanması,
- 2012 yılında 325 milyon Euro' luk finansman açığının kapatılması,
- Yunan liderlerin ekonomik programın uygulayacağını taahhütü.

AB' nin sağlayacağı 130 Milyar Euro tutarındaki kurtarma paketleri karşılığında büyük bütçe kısıtlamaları ve makroekonomik önlemler alınmasını öngörmüştür. Söz konusu önlemler kapsamında, harcamaların 2012 yılında GSYİH' nin % 1,2' si kadar kısılması, işçi sendikaları ve

işverenlerin karşı çıkmasına rağmen özel sektörde minimum maaşların % 20 oranında kesintiye uğraması ve kamu hizmetlerinde 15.000 çalışanın işlerine son verilmesi gibi düzenlemeler öngörüyordu (www.ikv.org.tr). Ülkenin birçok yerinde eylemlere sebep olsa da ekonomik paket kabul edildi.

2. Yunanistan Borcu Hangi Kurumların Elinde?

Şubat 2015 tarihi itibarı ile Yunanistan borcu aşağıdaki kurumların elindedir:

Milyar Euro

Euro Bölgesi (193,8)	Diğer Tahvil Sahipleri (48,8)
	IMF (32,3)
	AMB (20,0)
	Diğer Krediler (10,5)
	Yunan Bankaları (10,9)

Kaynak: Euronews

Atina yönetiminin en büyük alacaklılarını 194 milyar Euro borcun ödenmesini bekleyen Euro Bölgesi ülkeleri oluşturuyor. Bu ülkeleri Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Avrupa Merkez Bankası (AMB) takip ediyor.

Yunanistan Borcundan En Çok Etkilenebilecek Euro Bölgesi Ülkeleri

Şubat 2015 tarihi itibarı ile Yunanistan borcu aşağıdaki kurumların elindedir:

Milyar Euro

Almanya (56,473)	İtalya (37,267)

	İspanya (24,763)
	Hollanda (11,893)
Fransa (42,409)	Belçika (7,233)
	Avusturya (5,790)
	Finlandiya (3,739)

Kaynak: Euronews

Euro Bölgesi'nde Yunanistan borcunu sırtlanan ülkeler aynı zamanda bölgenin en büyük 4 ekonomisi olan Almanya, Fransa, İtalya ve İspanya' dır.

Yunanistan' ın yüksek olan bu borcuna karşın Euro Bölgesi'ndeki hiçbir ülke Yunanistan'ın borcunda bir 'saç tıraşı'na gitmeye yanaşmamaktadır. Bununla birlikte bölgenin lokomotifi konumundaki Almanya başta olmak üzere birçok üye ülke kurtarma paketiyle ilgili süre uzatmaya daha sıcak bakılmaktadır. Eurogroup Yunanistan' ın borçta indirime gidilmesini reddederken ödeme süresinin uzatılmasına yeşil ışık yakmıştır (Euronews).

Yunan hükümeti IMF'e Mart 2015' te yapılması gereken 1,5 milyar euro kredi geri ödemesini 4 taksitle aşağıdaki tarihlerde belirtilen tutarlarda yapmıştır.

- 6 Martta 310 Milyon Euro,
- 13 Martta 340 Milyon Euro,
- 16 Martta 580 Milyon Euro,
- 20 Martta 340 Milyon Euro.

Ayrıca 9 Nisan tarihinde Yunanistan'ın Nisan vadeli borcunun 450 milyon euroluk kısmını da ödemiştir.

Yunanistan' da yaşanan krizin ekonomik ve politik etkileri aşağıdaki gibi sıralanabilir (Nelson vd., 2011) :

- Yunanistanda yaşanan krizin çözümü için oluşturulan politikalar diğer AB ülkeleri için örnek teşkil etmektedir.

- Kriz aynı zamanda finans sektörüne ilişkin endişelerin artmasına neden olmuştur.
- Krizin etkisiyle diğer AB ülkelerinin sorumlulukları artmıştır.
- Kriz AB ülkelerinin politik kısıtlamalarını ön plana çıkarmıştır.
- Kriz AB ekonomik yönetiminin daha geniş ele alınmasına ve bu yönetimin uzun dönem iyileştirilmesine olanak sağlamıştır.
- Kriz AB entegrasyonunun zorluklarının ve fırsatlarının değerlendirilmesine olanak sağlamıştır.

3. Krizin Gölgesinde Türkiye-Yunanistan İlişkileri

Yunanistan’ da yaşanan kriz konusunda yaşanan gelişmelere istinaden krizin diğer AB üye ülkelerine de sıçrama riskini doğurmaktadır.

Türkiye ve Yunanistan arasındaki ilişkilere bakıldığında;

- Yunanistan krizinin Türkiye ile yapılan ihracat ve ithalata çok fazla olumsuz bir yansımalarının olmadığı yönündedir. Ek 1’ de Tablo 5’ te sunulan rakamlar incelendiğinde çok büyük değişimler görülmemektedir.
- 2014 yılında 5,5 milyar dolarlık dış ticarete imza atan iki ülke, özellikle turizm ve petrokimya alanında işbirliklerini güçleneceği beklentisini güçlendirmektedir.
- Yunanistan’ın içinde bulunduğu kriz Türkiye ile olan ilişkilerinde Kıbrıs ve Ege konularında uzun yıllardır savunduğu tezlere uluslararası arenada sağladığı desteğe önemli ölçüde zarar vermektedir.
- Yunanistan’daki mevcut kriz sadece Türk-Yunan ilişkilerini değil aynı zamanda Türkiye-AB ilişkilerini de etkilemektedir.

4. Yunanistan’ın Euro Bölgesi’ nden Ayrılmasının Olası Etkileri

2008 yılında meydana gelen küresel kriz, AB’ nin geleceğine ilişkin tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Bunun temel nedeni Euro bölgesine dahil olan ülkelerin ekonomik yapılarının birbirlerinden farklı olmasına rağmen kurulan parasal birliğin ülkeler arasındaki dengesizlikleri daha da arttıracığı ve tek para sisteminin çökebileceği görüşüdür.

Yunanistan, İrlanda ve Portekiz' in ardından son olarak Avrupa' nın önemli ekonomilerinden biri olan İspanya' nın da AB' den mali yardım istemesi bir yandan Euro Bölgesi' ndeki borç krizinin boyutları ve AB' nin krizle mücadele kapasitesine ilişkin endişelerin artmasına yol açmaktadır (Uçar, 2012).

Yunanistan ekonomisi büyümenin ve kamu maliyesinin ağırlıklı olarak dış borçlanmayla finanse ettiğinden ve dış borçlanma sonucu elde edilen kaynakların doğru yatırımlara yönlendirilemediğinden yaşanan kriz AB' nin önemli gündem maddesini oluşturmaktadır.

AB ve IMF' nin Yunanistan'a kemer sıkma politikası ve yapısal reformlar ön koşulu ile yardım paketleri hazırlamıştır. Bu yardım paketlerine rağmen Yunan ekonomisi bir dar boğazın eşiğinde olup Yunanistan' ın Euro Bölgesi' nden ayrılma söylentilerini gündeme getirmiştir.

Yunanistan' ın Euro bölgesinden ayrılmasının hem Yunan ekonomisine hem de Yunanistan gibi borç krizinde olan ülkelerin durumlarına etkisi olacaktır. Yunanistan' ın Euro bölgesinden ayrılmasının olumsuz etkilerinin başında Euro sistemine olan güvenin zedelenmesine neden olmakla birlikte, AB' nin daha sıkı maliye politikaları uygulamasının da önünü açacaktır. Olumlu etkileri ise, Euro diğer para birimleri karşısında kısa süreli değer kaybedecektir. Ayrıca Yunanistan' da yaşanabilecek devalüasyon sonucunda cari işlemler dengesinde de iyileşme yaşanacaktır.

5. Yunanistan'ın Euro Bölgesi' nden Ayrılmasının Türkiye Üzerindeki Olası Etkileri

Yunanistan krizinin finans piyasaları, dış ticaret ve yabancı yatırımlar üzerinde etkisi doğrudan veya dolaylı şekilde olacaktır. Bu etkiler aşağıda verilmiştir:

Doğrudan Etkileri

Yunanistan ve Türkiye'nin finans sektöründe en büyük payı bankalar oluşturmaktadır. İki ülkenin birbirlerinde sahip olduğu doğrudan yatırımlar ve portföy yatırımları mevcut olduğundan

bu yatırımlar üzerinde etkisi olabilecektir. Ayrıca Yunanistan'ın ülkemizde bulunan yatırımlarını sonlandırma ihtimali de yüksektir. Özellikle Yunan bankaların ülkemizde bulunan banka hisselerini satarak Türkiye'den çıkması söz konusudur.

Dış ticaret rakamlarına bakıldığında Yunanistan'ın toplam ticaret hacmi içindeki payı %1-%1,5 seviyesi arasındadır. Dolayısıyla Yunanistan ile dış ticaretimizde yaşanacak azalmanın önemli bir etkisi bulunmayacaktır.

Dolaylı Etkiler

Yunan bankaların aktif olduğu ve Yunanistan'dan alacağı olan ülkelerin etkileneceği kriz dolaylı olarak Türkiye'yi de etkileyecektir. Yunanistan'da bankacılık sisteminde oluşan kriz, Yunanistan'dan alacağı olan sektörlerin zarar etmesine sebep olacaktır. Yunanistan'daki bankaların aktif olduğu Romanya, Makedonya ve Bulgaristan gibi ülkelerde de finansal problemlere neden olacaktır.

Sonuç

Yunanistan ekonomisinin dış borçlanmaya dayalı olmasından, ülkeye sürekli ve kesintisiz bir fon akışı üzerinde inşa edilmesine sebep olmuştur. Bu fon akışının üretimde kaynak olarak kullanılmamasının sonucu olarak da kriz kaçınılmaz bir hal almıştır. Artan dış borç ve işsizlik ile krizden kurtulmak için hazırlanan yardım paketleri çerçevesinde önlemler alınmış olup ekonominin yeniden büyüme kazanması amaçlanmıştır. Bu krize bağlı olarak Türkiye-Yunan ilişkileri de değerlendirilmiş olup, Yunanistan'ın Euro bölgesinden ayrılması durumunda olası etkileri incelenmiştir.

Ek 1. TABLOLAR

Tablo 1. 2000-2014 yılları arası GSYİH

Yıllar	GSYİH (USD)
2000	11.961
2001	12.419
2002	13.904
2003	18.292
2004	21.677
2005	22.327
2006	24.557
2007	28.547
2008	31.702
2009	29.484
2010	26.862
2011	25.964
2012	22.494
2013	21.956
2014	25.060

Kaynak: Dünya Bankası

Tablo 2. 2000-2014 yılları arası işsizlik oranı (%)

Yıllar	İşsizlik Oranı (%)
2000	11,1
2001	10,2
2002	10,3
2003	9,7
2004	10,5
2005	9,8
2006	8,9
2007	8,3
2008	7,7

2009	9,5
2010	12,5
2011	17,7
2012	24,2
2013	27,3

Kaynak: Dünya Bankası

Tablo 3. Ana Faaliyet Kollarına göre GSYİH Büyümesi

Yıllar	GSYİH Büyüme Oranı (%)	Tarım Sektörü Büyüme Oranı (%)	Sanayi Sektörü Büyüme Oranı (%)	Hizmet Sektörü Büyüme Oranı (%)
2006	5,5	-13,4	11,8	3,2
2007	3,5	-10,3	-2,1	5,2
2008	-0,2	2	-10,2	2,6
2009	-3,1	5,2	-8,5	-1,1
2010	-4,9	5,5	-9,9	-4,7
2011	-7,1	-5,4	-12,6	-5,5
2012	-7	-0,8	-8,4	-7
2013	-3,9	0,1	-6,4	-3,5

Kaynak: Dünya Bankası

Tablo 4. 2005-2014 Yılları Arasında Yunanistan'ın Temel Ekonomik Göstergeleri

Yıllar	Kamu Borcu/GSYİH**	Bütçe Açığı/GSYİH**	Enflasyon Oranı*
2005	100	-5,2	3,5
2006	106,1	-5,7	3,3
2007	105,4	-6,5	3,0
2008	112,9	-9,8	4,2
2009	129,7	-15,7	1,3
2010	146	-11,1	4,7
2011	171,3	-10,2	3,1
2012	156,9	-8,7	1,0
2013	175	-12,3	-0,9
2014	177,1	-3,5	-1,3

Kaynak: *Eurostat

**Trading Economics

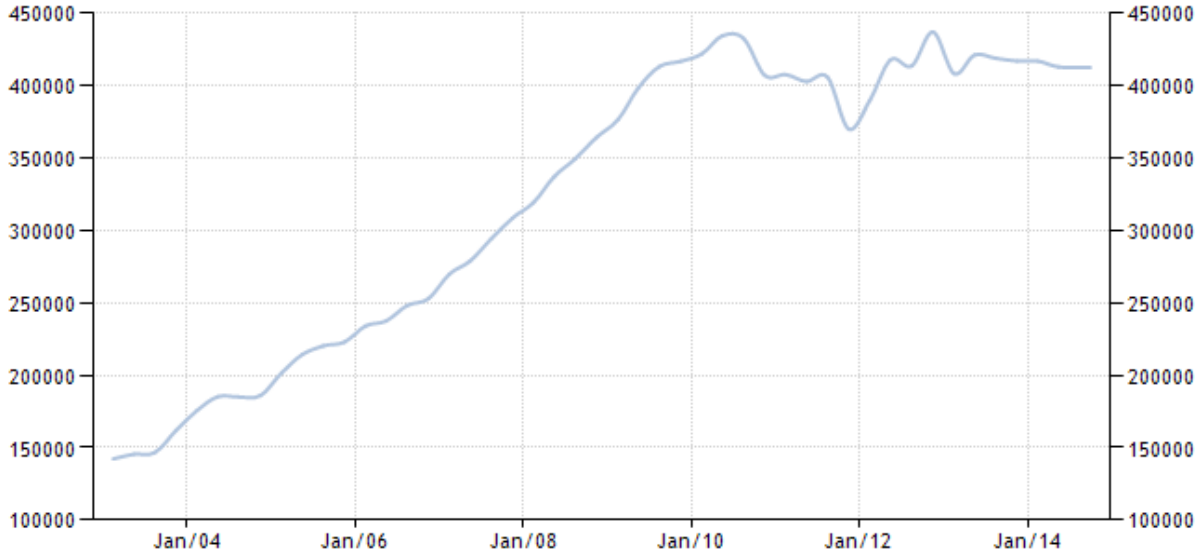
Tablo 5: Türkiye'nin Yunanistan ile olan ihracat ve ithalat rakamları

Yıllar	İhracat (bin \$)			İthalat (bin \$)		
	Yunanistan	Toplam	%	Yunanistan	Toplam	%
2004	1.171.203	63.167.153	1,85%	594.351	97.539.766	0,61%
2005	1.126.678	73.476.408	1,53%	727.830	116.774.151	0,62%
2006	1.602.590	85.534.676	1,87%	1.045.328	139.576.174	0,75%
2007	2.262.655	107.271.750	2,11%	950.157	170.062.715	0,56%
2008	2.429.968	132.027.196	1,84%	1.150.715	201.963.574	0,57%
2009	1.629.637	102.142.613	1,60%	1.131.065	140.928.421	0,80%
2010	1.455.678	113.883.219	1,28%	1.541.600	185.544.332	0,83%
2011	1.553.312	134.906.869	1,15%	2.568.826	240.841.676	1,07%
2012	1.401.401	152.461.737	0,92%	3.539.869	236.545.141	1,50%
2013	1.437.443	151.802.637	0,95%	4.206.020	251.661.250	1,67%
2014	1.536.764	157.715.040	0,97%	4.043.839	242.223.959	1,67%

Kaynak: TÜİK

Ek 2. ŞEKİLLER

Şekil 1. Yunanistan' ın dış borcu (milyon Euro)

Kaynak : Dünya Bankası

Referanslar

- Ardagna, S., Caselli, F., 2014, The Political Economy of the Greek Debt Crisis: A Tale of Two Bailouts, American Economic Journal: Macroeconomics, Volume 6, Number 4, pp. 291-323(33).
- Çatır, Büşra, 2015, Yunanistan’da “Umut Kazandı”;Peki Ya Avrupa?, İKV Değerlendirme Notu, No.111.
- Nelson, Rebecca M., Belkin, Paul, Mix, Derek E., 2011, Greece’s Debt Crisis: Overview, Policy, Responses, and Implications, Congressional Research Service.
- Uçar, Özgür, 2012, Yunanistan’ ın Euro Bölgesi’ nden Ayrılmasının Olası Ekonomik Etkileri, T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı.

İnternet Referansları

- Batı Trakya Online Web Sayfası, www.batitrakya.org
- Dünya Bankası Web Sitesi, www.worldbank.com
- Eurostat, <http://ec.europa.eu/eurostat>
- Türkiye Cumhuriyeti Dış İşleri Bakanlığı Web Sitesi, www.mfa.gov.tr
- Türkiye Ekonomi Bakanlığı Web Sitesi, www.ekonomi.gov.tr
- The Greek Crisis, www.greekcrisis.net
- Euronews, www.euronews.com